ਬੈਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਡੀ) ਥ੍ਰ. ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ.
ਬਨਾਮ
ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6182-6183 ਦੇ 2009)
ਫਰਵਰੀ 02, 2023

[ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ, 1882 : ਧਾਰਾ 51 – ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ – ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਢਾਹੁਣ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਜਮੀਨ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਰੋਕੂ ਹੁਕਮ ਲਈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਜਮੀਨ 'ਤੇ ਬਰਾਮਦਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਜਮੀਨ ਸਮਝਦਿਆਂ – ਜਵਾਬੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤਾਇਨਾਤ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਇਸ ਖਿਲਾਫ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 51 ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਤਬਾਦਲਾਕਾਰ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਧਾਰਾ 51 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ – ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨੀਚੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਫੈਸਲੇ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਉਸ ਜਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਢਾਂਚੇ ਬਣਾਏ – ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਢਾਹੁਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸੋਧ ਲਈ ਧਾਰਾ 51 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਅਕੁਆਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਇਹ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੱਤੀ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਚੁੱਕਣ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦੀ ਗੈਰਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ,

ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਲਿਆ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ - ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ; ਉਲਟਾਪਨ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਰੋਕ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ - ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 - ਧਾਰਾ 115।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਜੋ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਐਕਟ, 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 51 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਤਬ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਗਰਾਊਂਡ 'ਬੀ' ਨੂੰ ਗਰਾਊਂਡ 'ਡੀ' ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਦੇ ਉਲਟਾਵ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੋਕ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 51, ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਰੋਕ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੂਲ ਸਿਦਾਂਤ ਉਲਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 7]

1.2 ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਹਸਤਾਂਤਰਣੀ" ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 51, ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਲਈ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ

ਕਿਸੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਿਰਫ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਧਾਰਾ 51 ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਵਿਚਲਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 10]

1.3 ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਿਆਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਮੀਨ 'ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਉਥੇ ਢਾਂਚੇ ਬਣਾਏ। ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਹਸਤਾਂਤਰਣੀ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 51, ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 51, ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ, ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 51 ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਹਸਤਾਂਤਰਣੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸੁਧ

1.4 ਐਸਟੋਪਲ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਅਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਚੁੱਕਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12]

1.5 ਇਕਵਿਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਾਵ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਾਂ ਕਿ ਇਕਵਿਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14]

1.6 ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਕਿ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ 1986 ਵਿੱਚ ਵਰਾਂਡਾ ਸਮੇਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮੇਤ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਸਮਾਪਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੱਥ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 16]

1.7 ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ- 18/ਏ ਦੀ ਜਾਰੀਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਜੋ 22.09.1987 ਨੂੰ ਅਤੇ ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-12/ਏ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਜੋ 10.12.1987 ਨੂੰ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕੁਆਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੀ ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਇਹ ਭਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਇਥੇ ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਅਕੁਆਇਸੈਂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ 1986 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮਨਜ਼ੂਰ ਪਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸਮਾਪਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਦੂਜੇ, ਜੇ ਉਸ ਦਾਅਵਾ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉੱਤੇ ਅਕੁਆਇਸੈਂਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ 1987 ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਤੀਜੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਲੋਂ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ “ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ

ਕੋਲ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਖਰਾਬ ਸਿਰਲੇਖ, ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਕੁਆਇਸੈਂਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 22.09.1987 ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫਿਕ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 10.12.1987 ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ, 11.05.1988 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਤਾਉਣ ਤੋਂ ਵਾਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ

[ਪੈਰਾ 17]

1.8 ਐਸਟੋਪਲ ਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਇਕਤਿਆਰ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਾਬਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਹੀ ਉਸ ਜਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤਿਕਰਮਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਖਿਲਾਫ ਐਤਰਾਜ਼ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਕੁਆਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸਵਾਸ ਦਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9]

1.9 ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਵੈਰਾਂਡਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ। ਅਗਰ ਇਸ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਰ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 20]

1.10 ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੁਝ ਢਾਂਚੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਸ ਦੀ ਆਪੱਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਕ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ/ਘੁਸਪੈਠੀਆ ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਖਰੀਦ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਚੁੱਕਣ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰਮੌਜੂਦਗੀ 'ਚ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਆਪੱਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਲਿਆ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 21]

1.11 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ 'ਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ, ਵਿਕ□ਤੀ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 21]

ਜਨਕ ਦੁਲਾਰੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਕਪਿਲਦੇਵ ਰਾਇ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ: (2011) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 555 : [2011] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 96; ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂਲਾਲ (2011) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 449 : [2011] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 757; ਘੀਸਾਲਾਲ ਬਨਾਮ ਧਾਪੂਬਾਈ (2011) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 298 : [2011] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 651; ਨੇਦੁਨੂਰੀ ਕਮੇਸਵਰੰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੰਪਾਤੀ ਸੁਬਾ ਰਾਓ AIR 1963 SC 884 : [1963] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 208; ਆਰ.ਐਸ. ਮਦਨੱਪਾ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰੰਮਾ AIR 1965 SC 1812 : [1965] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 283; ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਕਲਪਨਾ ਮੁਖਰਜੀ AIR 2014 SC 1304 : [2014] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 656; ਬੀ.ਐਲ. ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਮ. ਮੁੰਨੀਰੈੱਡੀ AIR 2003

SC 578 : [2002] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 601; ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ & ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਜੇ. ਜੇਮਸ (2022) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 301; ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਬਨਾਮ ਉਪੇਂਦਰ 40 ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਨ 1370; ਐਨ.ਸੀ. ਸੁਬਾਇਆ ਬਨਾਮ ਪਟਾਨ ਅਬਦੁੱਲਾ ਖਾਨ (1956) 69 ਐਲ.ਡਬਲਿਊ (ਆਂਧਰਾ) 52; ਬੈਦੀ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਅੱਪੂ ਗੌਂਡਨ (1971) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ 2 ਮਦਰਾਸ 155 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2011] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 96 ਪੈਰਾ 3 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2011] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 757 ਪੈਰਾ 3 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2011] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 651 ਪੈਰਾ 3 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1963] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 208 ਪੈਰਾ 12 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1965] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 283 ਪੈਰਾ 12.1 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2014] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 656 ਪੈਰਾ 12.2 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2002] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 601 ਪੈਰਾ 12.3 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2022] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 301 ਪੈਰਾ 13 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6182-6183 ਦੇ 2009।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 276 ਦੇ 1996 ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 4 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 27.12.2007 ਅਤੇ 27.03.2008 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਮਿਸ ਕਿਰਨ ਸੂਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਸ. ਜੇ. ਅਮਿਤ, ਮਿਸ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਕੁਮਾਰ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. (ਮਿਸਿਜ਼) ਵਿਪਿਨ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਰਾਜੇਸ਼ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਗੌਰਵ ਵਰਮਾ, ਨੀਰਜ ਦੱਤ ਗੌੜ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬੀ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁੱਲੂ ਵਿੱਚ ਸਬਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫਾਇਲ 'ਤੇ ਸਿਵਿਲ ਸੂਟ ਨੰਬਰ 70 ਦੇ 1988 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 276 ਦੇ 1996 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਛੱਡੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1(ਅ) ਤੋਂ 1(ਗ) ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਇਆ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 276 ਦੇ 1996 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਜੋ ਮਿਤੀ 27.12.2007 ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 27.03.2008 ਨੂੰ ਸਿਵਿਲ ਰਿਵਿਊ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸੈਕੰਡ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਹੈ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ (ਮੁਦਾਈ) ਨੇ ਸਿਵਿਲ ਸੂਟ ਨੰਬਰ 70 ਦੇ 1988 ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ 11 ਬਿਸਵਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸਰਾ ਨੰਬਰ 994/1-ਏ/1 ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਟੀ ਧਲਪੁਰ, ਕੋਠੀ ਮਹਾਰਾਜਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁੱਲੂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਰੋਕੂ ਹੁਕਮ ਲਈ। ਸੂਟ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਇੱਥੇ/ਮੁਦਾਈ

ਨੂੰ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9 ਦੇ 1992 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੋਡੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਾਈ/ਜਵਾਬੀ ਇੱਥੇ 11 ਬਿਸਵਾਨੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਆਕਰਸ਼ਣ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਨਤੀਜਤਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਹਤ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੂਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ 5500 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਰਕਮ ਦੇ ਉੱਪਰ, ਜਵਾਬੀ ਇੱਥੇ (ਮੁਦਾਈ) ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਸੂਲੀ ਤੱਕ 12 % ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 276 ਦੇ 1996 ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮ

2. ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਕਿਰਨ ਸੂਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵੱਡੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ।

3. ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਉੱਤੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ 11 ਬਿਸਵਾਂਸੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਉੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਆਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਖੋਜ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜੇਕਰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੈਧ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। (ਦੇਖੋ ਫੈਸਲੇ ਜਨਕ ਦੁਲਾਰੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਕਪਿਲਦੇਵ ਰਾਏ ਅਤੇ ਅਨਜ 1 , ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂਲਾਲ2 ਅਤੇ ਘੀਸਾਲਾਲ ਬਨਾਮ ਧਾਪੂਬਾਈ3)।

4. ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 276 ਦੀ 1996 ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ/ਮੁਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 11 ਬਿਸਵਾਂਸੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਅਤੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਖਾਸਰਾ ਨੰਬਰ 994/1-ਏ/1 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੂਲ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਤੱਕ 12% ਸਾਲਾਨਾ ਦਰ ਤੇ ਬਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 5500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਕਾਰਿਤ ਰਕਮ ਉੱਤੇ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਸ ਅਪੀਲ।

5. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਦੀ ਉਲਟ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਵਲ ਉਪਚਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਉੱਥੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਢਾਂਚਾ 1882 ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ (ਇਸ ਨੂੰ 'ਟੀਪੀ ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

7. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਤਰਕ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤਫਹਮੀ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ 'ਬੀ' ਆਧਾਰ ਨੂੰ 'ਡੀ' ਆਧਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਉਲਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਅਤੇ ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਤਰਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸੋਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 51, ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰਭੂਤ ਸਿਦਾਂਤ ਉਲਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:-

“51. ਖਾਮੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰ।—ਜਦੋਂ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਧੀਆ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਯਾ ਤਾਂ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜਾ ਲਗਾ ਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। ਅਜਿਹੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅੰਦਾਜਿਤ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਧੀਨ, ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਫਸਲਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂ ਬੀਜੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਿਆਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਮੁਫਤ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।”

8. ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੀਆਂ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅੱਜੇ ਵੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਯਾ ਤਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ “ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ” ਦੇ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਜਮੀਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ।

‘ਡੀ’। ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੱਚੀ ਮੰਨਤਾ ਹੇਠ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਮਾਣ ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਖਰਾਬ ਟਾਈਟਲ ਦੀ ਸੱਚੀ ਮੰਨਤਾ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਮੰਨਤਾ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਡੀਮਾਰਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਨੇ 9 ਬਿਸਵਾਸੀਸ ਦੀ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਪਾਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਨੇ ਇਸਨੂੰ 11 ਬਿਸਵਾਸੀਸ ਪਾਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਮਲ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।"

10. ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ" ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 51, ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੇਵਲ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪੱਕਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਟਾਈਟਲ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 51 ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨੀਚੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਲਲੇਖਿਤ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ

ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਪਲਾਨ ਦੇ ਵਿਚੋਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਿਆਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਾਈਟਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਉੱਥੇ ਢਾਂਚੇ ਬਣਾਏ। ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 51, ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 51, ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਣ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ, ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 51 ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

12. ਹੁਣ, ਜੋ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ/ਬਚਾਅਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰੋਕ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਰੋਕ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁੱਦਾ ਵਜੋਂ ਤਰਤੀਬ ਨਾ ਦੇਣਾ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇਦੁਨੂਰੀ ਕਾਮੇਸਵਰੰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੰਪਾਤੀ ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ4$_{SUPERSCRIPT}$ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਦਘੋਸ਼ਣਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"5. ...ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਤਰਤੀਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਜੋ ਤਰਤੀਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਚੂੰਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਕਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਦੀ ਖੰਡਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸੀ, ਜਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤੀ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਕੀਰਣ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਸਹੀ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ।"

ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੋਕ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਨਾ-ਫਰੇਮਿੰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸੀਂ ਰੋਕ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੋਕ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਅਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਛੱਡਣ, ਜੋ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਕ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸਥਾਪਿਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ।

12.1 ਆਰ.ਐਸ. ਮਦਨੱਪਾ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰੰਮਾ5 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੋਕ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਹੋਰ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਏ ਪਾਰਟੀ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਰੋਕ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨਾਲ ਗੁੰਮਰਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

12.2ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਕਲਪਨਾ ਮੁਖਰਜੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੱਥਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨੀ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਉਕਤ ਤੱਥਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਉਕਤ ਤੱਥਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੌਥਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ, ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਾ ਅਨਿਆਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ, ਪਹਿਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਅਨਿਆਇਕ ਹੋਵੇ।

12.3ਬੀ.ਐਲ. ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਮ. ਮੁਨੀਰੈੱਡੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਐਸਟੋਪਲ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਜਾਇਜ਼ਾਕਾਰੀ ਦੋਨੋਂ ਵਜੋਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 30 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“30. ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਨਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਾ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਨੀ ਲਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ ਹੈ।”

ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਜੇ. ਜੇਮਸ8SUPERSCRIPT 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 39 ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“39. ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ “ਮੰਨਣਾ” ਅਤੇ “ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰੀ” ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੰਨਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਤਬ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਵਿਚ, ਮੰਨਣਾ ਦਾ ਅਰਥ ਚੁੱਪ ਸਹਿਮਤੀ, ਅਣਕਹੀ ਸਹਿਮਤੀ, ਸਹਿਮਤੀ, ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਸਹੀ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੰਨਣਾ ਸਿੱਧਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਂ ਪਰਿਣਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਮੰਨਣਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।”

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੌਰ ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਸਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਲੰਬਾਈ, ਜੇਕਰ ਹੋਵੇ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਂ ਪਰਿਣਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ 'ਕਿ ਮੰਨਣਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਂ ਪਰਿਣਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ'।

14. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਵਿਚ ਜੋ ਗੱਲ ਸਾਫ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਝੁਕਾਵ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਨਿਆਂਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

15. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸਥਾਈ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਦੇ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 1986 ਵਿਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਰਾਂਡਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਮੰਨਣਾ ਵਿਜ਼ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਬੀ' ਵਿਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਇਹ ਦਲੀਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਦਈ (ਇਥੇ ਜਵਾਬੀ) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਰਘੁਨਾਥਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਤੰਬਰ, 1986 ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਘਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ; ਜਦਕਿ, ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਹੈ, ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਇਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਫ 1987 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਨਿਪਟਾਇਆ, ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਪਤੀ ਜਤਾਈ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ 22.09.1987 ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫਿਕ ਨੋਟਿਸ ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1/8/ਏ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਥੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਰਾਹੀਂ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-12/ਏ ਤੇ 10.12.1987 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਾ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-12, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਕੁੱਲੂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ 12.01.1988 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 11.05.1988 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

16. ਸੰਦਰਭਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਰਾਂਡਾ ਸਮੇਤ ਸਾਲ 1986 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਥੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮੇਤ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਾ ਸਮਾਪਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

17. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਮੰਨਣਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1/8/ਏ ਦੀ 22.09.1987 ਦੀ ਜਾਰੀਕਰਤਾ ਅਤੇ ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-12/ਏ ਦੀ 10.12.1987 ਦੀ ਜਮਾ ਕਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ, ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਕੁਆਈਸੈਂਸ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਇਥੇ ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਅਕੁਆਈਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ 1986 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਦੂਜੇ, ਜੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਅਕੁਆਈਸੈਂਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੀ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਫ 1987 ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਤੀਜੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ "ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਖਰਾਬ ਸਿਰਲੇਖ, ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਕੁਆਈਸੈਂਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 22.09.1987 ਨੂੰ

ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫਿਕ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 10.12.1987 ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ, 11.05.1988 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਤਾਉਣ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਬਨਾਮ ਉਪੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਕੁਆਈਸੈਂਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਚੁੱਪ, ਸਿਰਫ ਨਾ-ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਹੋਣ ਲਈ ਇਹ ਨਾ-ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਚੁੱਪ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਧੋਖੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ।

19. ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏਸਟੋਪਲ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਇਕਤਿਆਰ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਦਨੱਪਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਾਬਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਫੈਸਲੇ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤਿਕਰਮਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਐਤਰਾਜ਼ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਏਸਟੋਪਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

“ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਬੇਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ.... ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਇੱਕ ਅਤਿਕਰਮਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਉੱਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ” [ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਨ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਰਜਾਨਾ ਭਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਗਲਤ ਕੰਮ ਜਾਂ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।

ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸਾਈਟ ਦੀ ਪੱਟੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹੜਪ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਸਾਈਟ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇ। ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ।

21. ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਦਾਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਜੋ ਮੌਨ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਖਰਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਐਤਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਜਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ

ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੁਝ ਢਾਂਚੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ/ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਹੈਵੇਗੀ। ਬੋਦੀ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਮੌਨ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਚੂਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਐਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਲਿਆ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਖਿੱਚਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

22. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ, ਉਲਟਾਪਨ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ।

23. ਨਤੀਜਤਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਪਏਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਦਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

24. ਖਰਚੇ ਦੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਪਰੀਕ੍ਸ਼ਿਤ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਸ਼ਸ਼ਵਤ ਜੈਨ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate